

Powiatowy Urząd Pracy w Dąbrowie Górniczej

**RANKING ZAWODÓW
DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
W DĄBROWIE GÓRNICZEJ
W I PÓŁROCZU 2007 ROKU**

Dąbrowa Górnicza 2007

SPIS TREŚCI

	str
Wstęp	3
I. Założenia ogólne do monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych	4
II. Analiza	8
1. Bezrobocie i oferty pracy wg zawodów (grup zawodów)	8
2. Zawody deficytowe i nadwyżkowe.....	12
3. Podsumowanie.....	16
III. Wnioski	18
Załączniki	19
Załącznik nr 1. T-I/P-1. Bezrobotni według zawodów w powiecie m. Dąbrowa Górnicza. Stan w końcu I półroczu 2007 roku	
Załącznik nr 2. T-I/P-2. Napływ bezrobotnych według zawodów w powiecie m. Dąbrowa Górnicza w I półroczu 2007 roku	
Załącznik nr 3. T-I/P-3. Oferty pracy według zawodów w powiecie m. Dąbrowa Górnicza w I półroczu 2007 roku	
Załącznik nr 4. T-I/P-4. Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie m. Dąbrowa Górnicza w I półroczu 2007 roku	
Załącznik nr 5. T-I/P-6. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych powiecie m. Dąbrowa Górnicza w I półroczu 2007 roku	
Załącznik nr 6. T-I/P-8. Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie w powiecie m. Dąbrowa Górnicza w I półroczu 2007 roku	
Załącznik nr 7. T-I/P-9. Bezrobotni wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy powiecie m. Dąbrowa Górnicza w I półroczu 2007 roku	

WSTĘP

Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy w artykule 8.1. mówi, iż do zadań samorządu województwa w zakresie polityki rynku pracy należy m.in.: opracowywanie analiz rynku pracy i badanie popytu na pracę, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych (pkt 3). Natomiast w artykule 9.1. jest mowa o zadaniach samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy. Należy do nich m.in.: opracowywanie analiz i sprawozdań, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych oraz dokonywanie ocen dotyczących rynku pracy na potrzeby powiatowej rady zatrudnienia oraz organów zatrudnienia (pkt 9).

Opierając się na powyższych zapisach ustawy oraz systemie statystyczno-sprawozdawczym z rynku pracy (sprawozdania: MPiPS-01, MPiPS-02, MPiPS-04, MPiPS-05 i MPiPS-06) wprowadzono do praktyki działania powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy oraz szkół ponadgimnazjalnych jednolitą metodę, służącą bieżącej koordynacji szkolenia bezrobotnych oraz kierunków kształcenia zawodowego z potrzebami rynku pracy, o nazwie: „Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych”¹.

Wdrożenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych pozwala w szczególności na:

- określenie kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo-kwalifikacyjnej na lokalnych, regionalnych i krajowym rynku pracy,
- stworzenie bazy informacyjnej dla opracowania przyszłych struktur zawodowo-kwalifikacyjnych w układzie lokalnym, regionalnym i krajowym,
- określenie odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych, zapewniając większą efektywność organizowanych szkoleń,
- bieżącą korektę poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego (dotyczy władz oświatowych oraz dyrekcji szkół),
- usprawnienie poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych,
- usprawnienie pośrednictwa pracy poprzez uzyskanie informacji o planowanych ofertach pracy na rok przyszły oraz przewidywanej liczbie absolwentów według zawodów,
- ułatwienie realizacji programów specjalnych dla aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych w celu promowania ich ponownego zatrudnienia.

¹ „Zalecenia metodyczne do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych” Departament Rynku Pracy Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa 2003

I. ZAŁOŻENIA OGÓLNE DO MONITORINGU ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH²

Prezentowana w opracowaniu metoda wykorzystuje istniejące w tym zakresie dotychczasowe doświadczenia w kraju, w tym w szczególności:

- Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu,
- **Międzygminnego Ośrodka Doradztwa i Orientacji Zawodowej Gliwic, Zabrze, Knuruwa i Pyskowic (eksperyment gliwicki),³**
- projekt prof. M. Kabaja opublikowany w książce pt. „Strategie i programy przeciwdziałania bezrobociu” (Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR, Warszawa 1997),
- Krajowego Urzędu Pracy w zakresie pilotażowego wdrożenia monitoringu zawodów w wybranych województwach,
- Międzyresortowego Zespołu do Prognozowania Popytu na Pracę, działającego przy Rządowym Centrum Studiów Strategicznych, w zakresie analizy dorobku metodologicznego oraz efektywności praktycznej monitoringu rynku pracy według zawodów, stosowanego w różnych ośrodkach w kraju⁴.

Jednocześnie przy opracowaniu zasad organizacji i funkcjonowania systemu monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przyjęto założenie o maksymalnym wykorzystaniu informacji zbieranych w ramach obowiązującej sprawozdawczości o rynku pracy.

Podstawowe definicje

- **monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych**, to proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno – zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów: szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.
- **zawód deficytowy**, to zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

² Rozdział ten został opracowany na podstawie „Zaleceń metodycznych do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych”, przesłanych wszystkim urzędem pracy przez Departament Rynku Pracy Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej w roku 2005

³A. Kasperek „Kształcenie a rynek pracy w Zabrzu w latach 1994-97. Analiza i monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych”, Międzygminny Ośrodek Doradztwa i Orientacji Zawodowej Gliwic, Zabrze, Knuruwa i Pyskowic, Gliwice 1999

⁴ Szerzej: B. Łukaszewicz *Analiza dorobku metodologicznego oraz efektywności praktycznej monitoringu rynku pracy według zawodów, stosowanego w różnych ośrodkach w kraju*; Studia i materiały Tom IX, Rządowe Centrum Studiów Strategicznych Warszawa 2002

- **zawód nadwyżkowy**, to zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.
- **zawód wykazujący równowagę (zrównoważony)**, to zawód, dla którego liczba ofert pracy równoważy liczbę osób poszukujących pracy.

Źródła informacji monitoringu

Podstawowymi źródłami informacji do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych są dane zgromadzone w powiatowych urzędach pracy, dotyczące osób bezrobotnych oraz zgłoszonych ofert pracy według zawodów i specjalności, a także zgłoszonych ofert pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) oraz informacje oparte na badaniach sondażowych w zakładach pracy dotyczących obecnego stanu zatrudnienia oraz przewidywanych przyjęć i zwolnień pracowników według zawodów w ciągu najbliższego roku, jak również informacje oparte na badaniach sondażowych w szkołach ponadgimnazjalnych w zakresie przewidywanej liczby absolwentów według zawodów w danym roku szkolnym.

SZCZEGÓŁOWE ZALECENIA METODYCZNE DO OPRACOWANIA PÓŁROCZNEGO RAPORTU POWIATOWEGO (RAPORT – I/P)

Źródła informacji

Źródłem informacji do opracowania tego raportu są:

- Wygenerowane przy pomocy komputerowego programu „Syriusz” dane z załącznika 3 – „*Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności za I półrocze 2007 roku*” i załącznika 2 – „*Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy. Stan za I półrocze 2007 roku*” do sprawozdania MPiPS-01. Powyższe dane zawarte są w tabelach załączonych do raportu.
- Półroczne i roczne powiatowe raporty „*Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w Dąbrowie Górniczej*” za lata 2005 i 2006”.

Mierniki stosowane do monitoringu

1) Średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej w zawodzie k (\bar{N}_I^k)

$$\bar{N}_I^k = \bar{B}_I^k - \bar{O}_I^k \quad (1)$$

gdzie:

\bar{B}_I^k - średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k

w I-półroczu danego roku,

\bar{O}_I^k - średnia miesięczna liczba zgłoszonych ofert pracy w zawodzie k
w I-półroczu danego roku,
przy czym wielkości te są obliczane według wzorów:

$$\bar{B}_I^k = \frac{\sum_{i=1}^6 B_i^k}{6} \quad (2)$$

$$\bar{O}_I^k = \frac{\sum_{i=1}^6 O_i^k}{6} \quad (3)$$

gdzie:

B_i^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w i-tym miesiącu w zawodzie k

O_i^k - liczba zgłoszonych ofert pracy w i-tym miesiącu w zawodzie k

2) *Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów k* ($W_{n,I}^k$)

$$W_{n,I}^k = \frac{\bar{O}_I^k}{\bar{B}_I^k} \quad (4)$$

gdzie:

\bar{O}_I^k , \bar{B}_I^k są określone wzorami (2) i (3)

Przyjęto, że zawody o wskaźniku:

- $W_{n,I}^k < 0,9$ to **zawody nadwyżkowe**,
- $0,9 \leq W_{n,I}^k \leq 1,1$ to **zawody zrównoważone** (wykazujące równowagę na rynku pracy),
- $W_{n,I}^k > 1,1$ to **zawody deficytowe**

Ponadto:

- zawody, które pojawiły się w statystykach, dla których $\bar{O}_I^k = 0$ i $\bar{B}_I^k = 0$, zostały zakwalifikowane do zawodów wykazujących równowagę,
- w przypadku, jeżeli wskaźnik intensywności jest równy 0 lub MAX tzn. liczba bezrobotnych albo liczba ofert pracy jest równa 0, to dla określenia, czy zawód jest deficytowy lub nadwyżkowy bierze się pod uwagę średnią miesięczną nadwyżkę (deficyt) podaży siły roboczej (\bar{N}_I^k), tzn. dla:

- $\bar{N}_I^k > 1$, **zawód jest nadwyżkowy**,
- $\bar{N}_I^k < -1$, **zawód jest deficytowy**,

- $-1 \leq \bar{N}_i^k \leq 1$, zawód jest zrównoważony

3) **Wskaźnik szansy uzyskania oferty w zawodzie k** ($W_{s,I}^k$)

$$W_{s,I}^k = \frac{\overline{PO}_I^k}{\overline{PB}_I^k} \quad (5)$$

gdzie:

\overline{PO}_I^k - średnia miesięczna liczba ofert pracy w zawodzie k w I-półroczu, będąca w dyspozycji powiatowego urzędu pracy, obliczana według wzoru:

$$\overline{PO}_I^k = \frac{PO_{t-1}^k + O_I^k}{6} \quad (6)$$

przy czym

PO_{t-1}^k - liczba ofert pracy w zawodzie k, będąca do dyspozycji powiatowego urzędu pracy w końcu poprzedniego roku (t-1)

O_I^k - liczba ofert pracy w zawodzie k, zgłoszona do powiatowego urzędu pracy w I-półroczu danego roku

oraz

\overline{PB}_I^k - średni miesięczny poziom rejestrowanego bezrobocia w zawodzie k w I-półroczu obliczany metodą uproszczoną według wzoru:

$$\overline{PB}_I^k = \frac{PB_{t-1}^k + PB_I^k}{2} \quad (7)$$

przy czym:

PB_{t-1}^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w końcu poprzedniego roku

PB_I^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w końcu I-półrocza danego roku.

4) **Wskaźnik długotrwałego bezrobocia w zawodzie k** ($W_{d,I}^k$)

$$W_{d,I}^k = \frac{B_{d,I}^k}{B_I^k} \cdot 100\% \quad (8)$$

gdzie:

$B_{d,I}^k$ - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k, pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, według stanu w końcu I-półrocza danego roku,

B_I^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k według stanu w końcu I-półrocza danego roku.

Przyjęto następujące założenia dotyczące podziału zawodów według wykształcenia:

- wykształcenie wyższe - grupy wielkie 1 i 2,
- wykształcenie średnie - grupy wielkie 3, 4 i 5,
- wykształcenie zasadnicze zawodowe - grupy wielkie 6,7,8 i 9

Przyjęto również, że określenie „absolwent” odnosi się do osób, które ukończyły naukę, nie później niż 12 miesięcy temu.

II. ANALIZA

1. BEZROBOCIE I OFERTY PRACY WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

W Dąbrowie Górniczej na koniec I półrocza roku 2007 w Powiatowym Urzędzie Pracy zarejestrowane były 7753 osoby bezrobotne, z czego prawie 61% stanowiły kobiety. Osoby długotrwale bezrobotne (pozostające w rejestrze urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat) stanowiły 65,3% ogółu bezrobotnych. Blisko 65% tej grupy osób to kobiety. 2

Tabela 1. Struktura bezrobocia w Dąbrowie Górniczej na koniec I półrocza roku 2007

	ogółem	w tym				
		kobiety	absolwenci		Długotrwale bezrobotni	
			razem	kobiety	razem	kobiety
liczba bezrobotnych	7753	4667	143	82	5063	3243
odsetek w stosunku do ogółu bezrobotnych	100%	60,2%	1,8%	1,1%	65,3%	41,8%
odsetek kobiet w stosunku do danej grupy bezrobotnych	100%	60,2%	100,0%	57,3%	100,0%	64,0%

źródło: dane PUP w Dąbrowie Górniczej

Zmiana liczby bezrobotnych w poszczególnych grupach w porównaniu z końcem roku 2006 nie wpłynęła znacząco na zmianę struktury bezrobocia w Dąbrowie Górniczej.

Największą grupę zarejestrowanych bezrobotnych – podobnie jak w końcu 2006 roku - stanowią osoby bez zawodu (25%), od których nie wymagane są prawie żadne kwalifikacje. Znaczny odsetek (ponad 6,5%) stanowią osoby o zawodzie „Sprzedawca - 522107”. Te zawody (przyjmując, że osoby bez zawodu tworzą na potrzeby statystyki grupę „bez zawodu”) generują ponad 31 % zarejestrowanych bezrobotnych. Równocześnie w tych zawodach zarejestrowanych jest prawie 26% osób długotrwale bezrobotnych. Szczególnie widoczne to jest w przypadku kobiet, które stanowią ponad 26% ogółu kobiet w tej grupie.

Pomimo zmiany struktury zawodów w porównaniu z I półroczem 2006 roku, nie zmieniły się zawody w pierwszej 10 rankingu wg liczby bezrobotnych.

Tabela 2. Struktura i ranking zawodów według liczby bezrobotnych w Dąbrowie Górniczej na koniec I półrocza roku 2007

lp.	kod zawodu	nazwa zawodu	ogółem	w tym				
				kobiety	absolwenci		osoby długotrwale bezrobotne	
					razem	kobiety	razem	kobiety
1	000000	Bez zawodu	1938	1184	40	27	386	244
2	522107	Sprzedawca	507	474	6	6	236	224
3	722204	Ślusarz	257	14	0	0	94	2
4	341902	Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista]	202	192	1	1	50	48
5	311502	Technik mechanik	175	25	9	0	25	8
6	932104	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	171	113	0	0	132	91
7	512201	Kucharz	154	141	1	0	58	55
8	743304	Krawiec	153	149	0	0	41	40
9	913207	Sprzątaczką	123	123	0	0	92	92
10	419101	Pracownik biurowy [Zawód szkolny: Technik prac biurowych]	114	112	0	0	68	66
Razem 10 zawodów*			48,94%	54,15%	39,58%	41,46%	42,55%	47,88%

* procenty w odniesieniu do danej grupy bezrobotnych

źródło: dane PUP w Dąbrowie Górniczej

Tylko niecałe 2% ogólnej liczby bezrobotnych stanowili absolwenci szkół lub uczelni (osoby do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki). Absolwenci zarejestrowani są w 57 zawodach, ale tylko 10 z nich generuje aż 61% bezrobotnych w tej grupie. Uwidacznia się tutaj znacząca przewaga grupy absolwentów bez zawodu czyli głównie absolwentów liceów ogólnokształcących lub profilowanych.

Tabela 3. Struktura i ranking zawodów wg liczby bezrobotnych absolwentów w Dąbrowie Górniczej na koniec I półrocza roku 2007

l.p.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba bezrobotnych absolwentów		Odsetek absolwentów w stosunku do ogółu zarejestrowanych absolwentów	
			ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety
1	000000	Bez zawodu	40	27	27,97%	32,93%
2	311502	Technik mechanik	9	0	6,29%	0,00%
3	241912	Specjalista do spraw marketingu i handlu [sprzedaży]	6	5	4,20%	6,10%
4	244104	Pedagog	6	5	4,20%	6,10%
5	522107	Sprzedawca	6	6	4,20%	7,32%
6	244105	Socjolog	5	3	3,50%	3,66%
7	311401	Technik elektronik	5	0	3,50%	0,00%
8	241102	Ekonomista	4	2	2,80%	2,44%
9	247901	Specjalista administracji publicznej	3	2	2,10%	2,44%
10	311209	Technik ochrony środowiska	3	1	2,10%	1,22%

* absolwenci liceów ogólnokształcących i profilowanych

źródło: dane PUP w Dąbrowie Górniczej

Tabela 4. Struktura i ranking zawodów wg liczby długotrwałe bezrobotnych w Dąbrowie Górniczej na koniec I półrocza roku 2007

l.p.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba bezrobotnych ogółem	Liczba bezrobotnych długotrwałe	Odsetek bezrobotnych długotrwałe w stosunku do ogółu zarejestrowanych bezrobotnych długotrwałe	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
1	000000	Bez zawodu	1938	386	13,89%	19,92%
2	522107	Sprzedawca	507	236	8,50%	46,55%
3	932104	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	171	132	4,75%	77,19%
4	722204	Ślusarz	257	94	3,38%	36,58%
5	913207	Sprzątaczką	123	92	3,31%	74,80%
6	419101	Pracownik biurowy [Zawód szkolny: Technik prac biurowych]	114	68	2,45%	59,65%
7	522190	Pozostali sprzedawcy i demonstratorzy	90	66	2,38%	73,33%
8	512201	Kucharz	154	58	2,09%	37,66%
9	915202	Dozorca	72	57	2,05%	79,17%
10	931301	Robotnik budowlany	94	56	2,02%	59,57%

źródło: dane PUP w Dąbrowie Górniczej

Spośród 749 zawodów zidentyfikowanych na rynku pracy w Dąbrowie Górniczej na koniec I półrocza 2007 roku, dla 127 wskaźnik długotrwałego bezrobocia wyniósł 100%. Ale aż 80% z nich to zawody, w których zarejestrowano tylko 1 osobę bezrobotną. W przypadku pozostałych 20% zawodów liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieści się pomiędzy 2 a 4 osobami. Duża liczba osób długotrwałe bezrobotnych nie mających zawodu, nie przełożyła się na wysoki wskaźnik długotrwałego bezrobocia.

Tabela 5. Ranking zawodów* według wskaźnika długotrwałego bezrobocia w Dąbrowie Górniczej na koniec I półrocza roku 2007

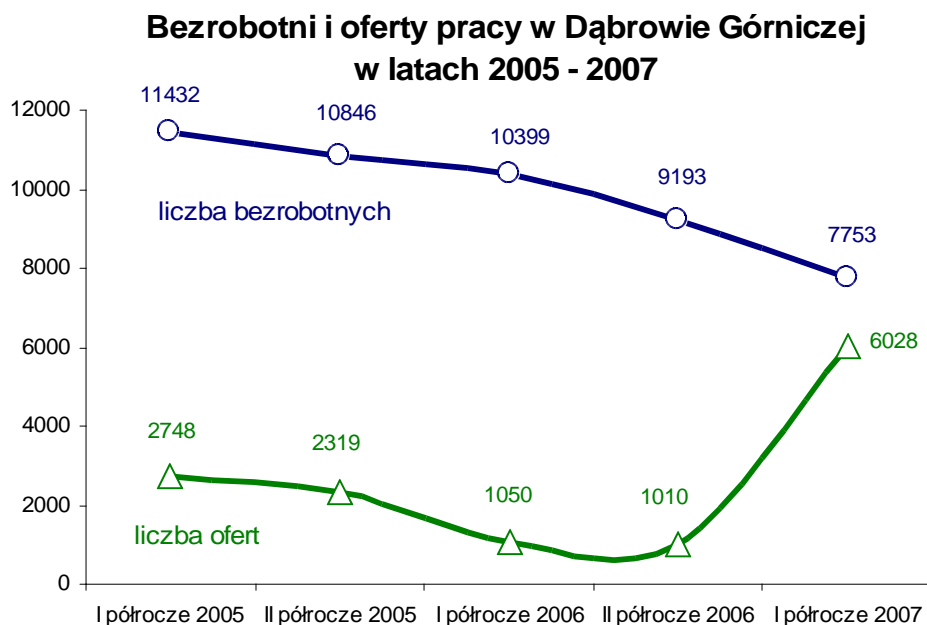
l.p.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba bezrobotnych		Odsetek bezrobotnych długotrwałe w stosunku do ogółu zarejestrowanych bezrobotnych długotrwałe	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
			ogółem	długotrwałe		
1	913204	Pomoc kuchenna	13	11	0,40%	84,62%
2	915204	Portier	17	14	0,50%	82,35%
3	721102	Formierz odlewnik	11	9	0,32%	81,82%
4	828204	Monter maszyn elektrycznych	16	13	0,47%	81,25%
5	721390	Pozostali blacharze	10	8	0,29%	80,00%
82	000000	Bez zawodu	1938	386	13,89%	19,92%
102	214706	Inżynier inżynierii materiałowej	10	0	0,00%	0,00%
103	233108	Nauczyciel nauczania początkowego	12	0	0,00%	0,00%
104	241917	Specjalista do spraw reklamy	10	0	0,00%	0,00%
105	723104	Mechanik samochodów ciężarowych	10	0	0,00%	0,00%

* w rankingu umieszczono zawody, w których zarejestrowano co najmniej 10 osób bezrobotnych

źródło: dane PUP w Dąbrowie Górniczej

W grupie zawodów, w których zarejestrowano co najmniej 10 osób bezrobotnych, tylko w 4 wskaźnik długotrwałego bezrobocia wyniósł 0%.

Wykres 1.

źródło: dane PUP w Dąbrowie Górniczej

Utrzymuje się spadek liczby bezrobotnych. Po stopniowym spadku liczby ofert w latach 2005-2006, w badanym okresie nastąpił skokowy – o prawie 600% - wzrost liczby ofert pracy. W I-półroczu roku 2007 w Powiatowym Urzędzie Pracy w Dąbrowie Górniczej zarejestrowano 6028 ofert pracy. W porównaniu z I półroczem 2006 roku znacznie poszerzyła się liczba zawodów, w których pojawiły się oferty pracy. Największe zapotrzebowanie dotyczyło zawodów: „Pracownik ochrony mienia i osób [zawód szkolny: Technik ochrony fizycznej osób i mienia] - 515902”, „Sprzedawca - 522107” i „Pracownik biurowy – 419101”.

Tabela 6. Ranking i struktura zawodów według liczby ofert pracy w Dąbrowie Górniczej w I półroczu 2007 roku

l.p.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba ofert	Odsetek ofert w stosunku do ogółu ofert
1	515902	Pracownik ochrony mienia i osób [zawód szkolny: Technik ochrony fizycznej osób i mienia]	270	4,48%
2	522107	Sprzedawca	268	4,45%
3	419101	Pracownik biurowy [Zawód szkolny: Technik prac biurowych]	245	4,06%
4	931301	Robotnik budowlany	218	3,62%
5	914103	Robotnik gospodarczy	210	3,48%
6	828111	Monter sprzętu gospodarstwa domowego	200	3,32%
7	413103	Magazynier	197	3,27%
8	712102	Murarz	180	2,99%
9	832302	Kierowca samochodu ciężarowego	166	2,75%
10	913207	Sprzątaczką	162	2,69%
Razem ofert			2116	35,10%

źródło: dane PUP w Dąbrowie Górniczej

Analiza struktury bezrobotnych i ofert pracy według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) wskazuje, iż największa liczba bezrobotnych z ogółu bezrobotnych była ostatnio zatrudniona w zakładach pracy należących do sekcji: „Działalność nie zidentyfikowana” – prawie 35%, „Przetwórstwo przemysłowe” - ponad 19% oraz „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów mechanicznych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego” – prawie 18%. Najwięcej ofert pracy w 2007 roku zgłoszono z zakładów pracy należących do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe” i „Budownictwo” – po 20% oraz „Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej” - prawie 16%.

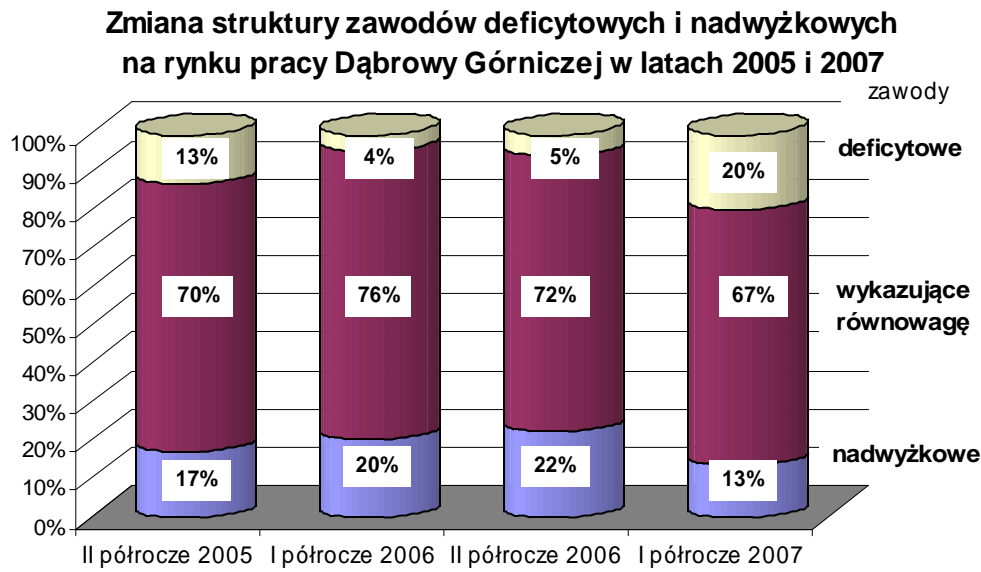
2. ZAWODY DEFICYTOWE I NADWYŻKOWE

Analizując dane dotyczące bezrobotnych oraz ofert pracy zarejestrowanych w urzędzie pracy w I-półroczu roku 2007, zidentyfikowano 288 elementarnych grup zawodowych oraz 749 zawodów/specjalności. Na koniec I półrocza w 57% (425) zawodów wystąpiły rejestracje bezrobotnych, natomiast w 53% (399) zarejestrowano oferty pracy.

Spośród zidentyfikowanych zawodów wyodrębniono zawody deficytowe i nadwyżkowe oraz wykazujące równowagę.

Zawody wykazujące równowagę, nie wpływające na zmiany na rynku pracy stanowią 67% ogólnej liczby zawodów. W 63% tych zawodów odnotowano w badanym okresie pojedyncze rejestracje bezrobotnych przy całkowitym braku ofert albo odwrotnie, pojedyncze rejestracje ofert pracy przy całkowitym braku zarejestrowanych bezrobotnych.

Wykres 2.

źródło: dane PUP w Dąbrowie Górniczej

Zawody deficytowe stanowiły 20% wszystkich zawodów i po raz pierwszy przewyższyły liczbę zawodów nadwyżkowych, które stanowiły tylko 13% wszystkich zawodów. Spośród zawodów deficytowych, w 19% z nich nie zarejestrowano w badanym okresie żadnego bezrobotnego. W 31% z zawodów nadwyżkowych nie odnotowano żadnej oferty pracy. Spośród zawodów nadwyżkowych największą grupą zarejestrowanych bezrobotnych były osoby bez zawodu. Stanowiły one prawie 14% wszystkich bezrobotnych.

Tabela 7. Struktura zawodów według poziomu wykształcenia – w tym deficytowych i nadwyżkowych – w Dąbrowie Górniczej na koniec I półrocza roku 2007

poziom wykształcenia	zawody		
	ogółem*	deficytowe	nadwyżkowe
wyższe	23%	1,47%	5%
średnie	27%	5%	4%
zasadnicze zawodowe	50%	13%	5%
bez zawodu	0,13%	-	0,13%
razem zawodów	100%	20%	13%
	749	148	101

* wartości dla zawodów: deficytowych, nadwyżkowych i równoważnych

źródło: dane PUP w Dąbrowie Górniczej

Ponad 66% zawodów deficytowych, czyli poszukiwanych na rynku pracy, to zawody na poziomie wykształcenia zasadniczego zawodowego. Natomiast struktura zawodów nadwyżkowych jest równomierna i dla każdego poziomu wykształcenia wynosi ok. 33%.

Tabela 8. Struktura zawodów deficytowych i nadwyżkowych według poziomu wykształcenia w Dąbrowie Górniczej na koniec I półroczu roku 2007

poziom wykształcenia	zawody		
	ogółem*	deficytowe	nadwyżkowe
wyższe	23%	7%	34%
średnie	27%	27%	32%
zasadnicze zawodowe	50%	66%	34%
bez zawodu	0,13%	-	1%
razem zawodów	100%	100%	100%
	749	148	101

* wartości dla zawodów: deficytowych, nadwyżkowych i równoważnych
 źródło: dane PUP w Dąbrowie Górniczej

Tabela 9. Ranking zawodów nadwyżkowych w Dąbrowie Górniczej na koniec I półroczu 2007 roku (wg wskaźnika intensywności nadwyżki zawodu równego zero)

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna			wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu
		liczba ofert pracy	liczba zarejestrowanych bezrobotnych	nadwyżka podaży siły roboczej	
000000	Bez zawodu	0	209,00	209,00	0
341902	Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista]	0	26,50	26,50	0
244104	Pedagog	0	10,33	10,33	0
311590	Pozostali technicy mechanicy	0	5,17	5,17	0
321206	Technik ogrodnik	0	4,83	4,83	0
311209	Technik ochrony środowiska	0	4,50	4,50	0
711101	Górnik eksploatacji podziemnej	0	3,83	3,83	0
321402	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	0	3,17	3,17	0
725108	Monter elektronik - układy elektroniczne automatyki przemysłowej	0	3,00	3,00	0
214706	Inżynier inżynierii materiałowej	0	2,83	2,83	0

źródło: dane PUP w Dąbrowie Górniczej

Spośród 20 najbardziej nadwyżkowych zawodów aż 15, to zawody na poziomie wykształcenia wyższego i średniego. W porównaniu z końcem roku 2006, w dalszym ciągu wśród zawodów nadwyżkowych o wysokim wskaźniku intensywności nadwyżki zawodu oraz znaczącej nadwyżce podaży siły roboczej znajdowało się 11 zawodów m.in.: *asystent ekonomiczny [zawód szkolny: technik ekonomista]* (341902), *technik mechanik* (311502) oraz *pedagog* (244104).

Tabela 10. Ranking zawodów nadwyżkowych w Dąbrowie Górniczej na koniec I półrocza 2007 roku (wg wskaźnika intensywności nadwyżki zawodu różnego od zera)

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna			wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu
		liczba ofert pracy	liczba zarejestrowanych bezrobotnych	nadwyżka podaży siły roboczej	
311502	Technik mechanik	0,50	40,67	40,17	0,0123
724101	Elektromechanik elektrycznych przyrządów pomiarowych	0,17	5,67	5,50	0,0294
241102	Ekonomista	0,67	13,67	13,00	0,0488
412190	Pozostali pracownicy do spraw finansowo-statystycznych	0,17	3,17	3,00	0,0526
311204	Technik budownictwa	0,50	9,33	8,83	0,0536
932104	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	0,50	8,00	7,50	0,0625
244105	Socjolog	0,17	2,50	2,33	0,0667
312102	Technik informatyk	0,50	5,33	4,83	0,0938
211403	Geolog	0,17	1,67	1,50	0,1
211301	Chemik	0,17	1,50	1,33	0,1111

źródło: dane PUP w Dąbrowie Górniczej

Spośród 20 najbardziej deficytowych zawodów tylko pięć, to zawody na poziomie wykształcenia wyższego i średniego. W dalszym ciągu wśród zawodów deficytowych o wysokim wskaźniku intensywności deficytu zawodu oraz znaczącym deficycie podaży siły roboczej znajdowały się zawody robotnicze m.in.: *monter sprzętu gospodarstwa domowego* (828111) i *brukarz* (712401).

Tabela 11. Ranking zawodów deficytowych w Dąbrowie Górniczej na koniec I półrocza 2007 roku (przy braku zarejestrowanych bezrobotnych)

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna			wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu
		liczba ofert pracy	liczba zarejestrowanych bezrobotnych	nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej	
828111	Monter sprzętu gospodarstwa domowego	33,33	0	-33,33	MAX
932190	Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	20,33	0	-20,33	MAX
833401	Kierowca operator wózków jezdniowych	9,17	0	-9,17	MAX
414104	Kurier	5,83	0	-5,83	MAX
823205	Operator urządzeń do formowania wyrobów z tworzyw sztucznych	4,50	0	-4,50	MAX
912190	Pozostali czyszciciele butów i inni świadczący usługi na ulicach	4,17	0	-4,17	MAX
514990	Pozostali pracownicy usług osobistych gdzie indziej niesklasyfikowani	3,67	0	-3,67	MAX
413102	Inwentaryzator	3,33	0	-3,33	MAX
724390	Pozostali elektrycy budowlani i pokrewni	3,33	0	-3,33	MAX

źródło: dane PUP w Dąbrowie Górniczej

Tabela 12. Ranking zawodów deficytowych w Dąbrowie Górniczej na koniec I półrocza 2007 roku (przy zarejestrowanych bezrobotnych)

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna			wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu
		liczba ofert pracy	liczba zarejestrowanych bezrobotnych	nadwyżka (deficyt) podaży siły roboczej	
341504	Telemarketer	17,00	0,33	-16,67	51,00
712401	Brukarz	13,83	0,50	-13,33	27,67
811102	Operator koparek i zwałowarek	13,33	0,50	-12,83	26,67
913303	Prasowaczka [ręczna]	3,33	0,17	-3,17	20,00
712204	Zbrojarz	9,17	0,50	-8,67	18,33
515902	Pracownik ochrony mienia i osób [zawód szkolny: Technik ochrony fizycznej osób i mienia]	45,00	3,17	-41,83	14,21
713302	Tynkarz	10,17	0,83	-9,33	12,20
721403	Monter konstrukcji stalowych	5,50	0,50	-5,00	11,00
931205	Robotnik torowy	3,67	0,33	-3,33	11,00
721290	Pozostali spawacze i pokrewni	1,83	0,17	-1,67	11,00

źródło: dane PUP w Dąbrowie Górniczej

3. PODSUMOWANIE

- Na podstawie wygenerowanych danych zidentyfikowano 288 elementarnych grup zawodowych oraz 749 zawodów/specjalności.
- W 57% (425) zawodów wystąpiły rejestracje bezrobotnych, natomiast w 53% (399) zarejestrowano oferty pracy.
- Na koniec I półrocza roku 2007 liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP wynosi 7753, z czego nieco ponad 60% stanowiły kobiety
- Największą grupę zarejestrowanych bezrobotnych – podobnie jak w końcu 2006 roku - stanowią osoby bez zawodu (25%),
- Pomimo zmiany struktury zawodów w porównaniu z I półroczem 2006 roku, nie zmieniły się zawody w pierwszej 10 rankingu wg liczby bezrobotnych.
- Utrzymuje się spadek liczby bezrobotnych.
- W I półroczu roku 2007 zarejestrowano 6028 ofert pracy.
- W badanym okresie nastąpił skokowy – o prawie 600% - wzrost liczby ofert pracy w porównaniu do I półrocza roku 2006.
- Największe zapotrzebowanie dotyczyło zawodów: „Pracownik ochrony mienia i osób [zawód szkolny: Technik ochrony fizycznej osób i mienia] - 515902”,.
- Tylko 2% ogólnej liczby bezrobotnych stanowili absolwenci szkół lub uczelni (osoby do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki).

- Największą grupą absolwentów (osoby do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki) są osoby bez zawodu (prawie 33%).
- Spośród 749 zawodów zidentyfikowanych na rynku pracy w Dąbrowie Górniczej na koniec I półroczu 2007 roku, dla 127 wskaźnik długotrwałego bezrobocia wyniósł 100%.
- Zawody deficytowe po raz pierwszy przewyższyły liczbę zawodów nadwyżkowych.
- Zawody deficytowe stanowiły 20% wszystkich zawodów.
- Najbardziej deficytowymi zawodami są: *monter sprzętu gospodarstwa domowego (828111)* i *brukarz (712401)*.
- Zawody nadwyżkowe stanowiły 13% ogólnej liczby zawodów. Wśród nich największą grupą zarejestrowanych bezrobotnych były osoby bez zawodu.
- Najbardziej nadwyżkową grupą jest grupa osób „Bez zawodu”, kolejne miejsca zajmują: *asystent ekonomiczny [zawód szkolny: technik ekonomista] (341902)*, *technik mechanik (311502)* oraz *pedagog (244104)*.
- Zawody wykazujące równowagę, nie wpływające na zmiany na rynku pracy stanowią 67% ogólnej liczby zawodów. W 63% tych zawodów odnotowano w badanym okresie pojedyncze rejestracje bezrobotnych przy całkowitym braku ofert albo odwrotnie, pojedyncze rejestracje ofert pracy przy całkowitym braku zarejestrowanych bezrobotnych.
- Ponad 66% zawodów deficytowych czyli poszukiwanych na rynku pracy, to zawody na poziomie wykształcenia zasadniczego zawodowego.
- Struktura zawodów nadwyżkowych jest równomierna i dla każdego poziomu wykształcenia wynosi ok. 33%.

III. WNIOSKI

1. Utrzymuje się spadek liczby bezrobotnych. Po stopniowym spadku liczby ofert w latach 2005-2006, w badanym okresie nastąpił skokowy – o prawie 600% - wzrost liczby ofert pracy.
2. Największą grupę zarejestrowanych bezrobotnych – podobnie jak w końcu 2006 roku - stanowią osoby bez zawodu (28%). Grupę tę charakteryzuje znaczna fluktuacja, o czym świadczy niewielki wskaźnik długotrwałego bezrobocia.
3. W porównaniu z końcem roku 2006, w dalszym ciągu wśród zawodów nadwyżkowych o wysokim wskaźniku intensywności nadwyżki zawodu oraz znaczącej nadwyżce podaży siły roboczej znajdowały się zawody na poziomie wykształcenia średniego lub wyższego, natomiast wśród zawodów deficytowych o wysokim wskaźniku intensywności deficytu zawodu oraz znaczącym deficycie podaży siły roboczej znajdowały się zawody robotnicze.
4. Szczegółowe wnioski dotyczące monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych będą sformułowane po opracowaniu raportu rocznego zawierającego oprócz analizy zawodów deficytowych i nadwyżkowych za miniony rok kalendarzowy (2 badania) również analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych w oparciu o badania sondażowe przeprowadzone w zakładach pracy i szkołach. Wynika to z definicji monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, który należy rozumieć jako **proces** systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy.
5. Poprawy wymaga opracowanie danych źródłowych, gdyż w chwili obecnej zawieją one wiele błędów i nieścisłości (zostaną one przesłane wraz z innymi uwagami do Ministerstwa).